

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000208164
Datum:	15 april 2025
Opstellers:	F.T.M. van Tol / A.M. Telgenhof
Portefeuillehouder:	Wethouder M. Pijnenburg
Onderwerp:	Havenbeheerplan 2025-2029

Het college van B&W besluit:

1. Het Havenbeheerplan 2025-2029 vast te stellen als meerjarige kader voor het beleid en beheer van de gemeentelijke havens.
2. Voor het groot onderhoud van de havens een taakstellende kostenreductie door te voeren van 10%.
3. De havendiepten Harderwijk vast te stellen conform bijlage 1 van het Havenbeheerplan 2025-2029.
4. De raad voor te stellen om de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorziening havenwerken en de dotatie aan de bestemmingsreserve havenwerken vast te stellen zoals opgenomen in bijlage 2 en dit als uitgangspunt te hanteren voor de jaarlijkse exploitatieopzet van de havens.
5. De raad voor te stellen om de extra last van €15.300,- van het nieuwe Havenbeheerplan in 2025 ten laste te brengen van het begrotingssaldo en de meerjarige effecten te verwerken in de nog op te stellen begroting 2026-2029.

Inleiding

Aanleiding

Na de realisatie van de nieuwe havens en de ontwikkelingen in het Waterfront is het noodzakelijk om goed inzicht te hebben in het benodigde budget voor het beheer en instandhouding van alle havens en vaarwegen in eigendom van de gemeente Harderwijk. Een Havenbeheerplan is hiervoor het juiste instrument. Het Havenbeheerplan 2025-2029 is in opdracht van de gemeente Harderwijk opgesteld door het Ingenieursbureau Westenberg B.V. te Harderwijk. In dit nieuwe Havenbeheerplan is, met uitzondering van de objecten die nog in aanleg zijn binnen het project Waterfront fase 2 en 3, een financiële doorkijk gemaakt voor de periode 2025-2044.

Binnen de gemeente Harderwijk heeft het havengebied door het project Waterfront vele veranderingen ondergaan. Voorbeelden zijn het inrichten van een strandeiland, uitbreiding van havens, vaarwegen, bruggen, een nieuwe boulevard, de renovatie van de Havendam en een nieuw havenkantoor. De komende jaren staan er nog een aantal veranderingen op stapel. Dit betreft fase 2 en 3 van het Waterfront.

De gemeenteraad heeft in september 2016 de Havenvisie Harderwijk 2016 vastgesteld. De havenvisie geeft op hoofdlijnen de richting aan voor de ontwikkeling, gebruik en beheer van de havens. Ook geeft deze visie de reikwijdte en ambitie aan over welke onderdelen verder moeten worden uitgewerkt.

Nu er meer inzichtelijk is over de invloed van de uitbreiding van de havens en duidelijkheid is over de toekomstige ontwikkelingen is het tijd om het vigerende Havenbeheerplan 2020-2024 te actualiseren voor de periode 2025 t/m 2029.

Kader

lokale kaders voor de instandhouding van de gerealiseerde havens en havenvoorzieningen.

Alternatieven

Als er wordt gekeken naar een hoger of een lager onderhoudsniveau (A en C), zijn de jaarlijkse onderhoudskosten bij onderhoudsniveau A globaal 65 à 70% hoger en bij onderhoudsniveau C globaal 25 à 30% lager dan bij onderhoudsniveau B.

Voor onderhoudsniveau A is niet gekozen vanwege de hoge onderhoudskosten en het eerder uitvoeren van maatregelen dan soms technisch noodzakelijk is. Voor onderhoudsniveau C is niet gekozen vanwege het feit dat bij dit onderhoudsniveau wordt geaccepteerd, dat het areaal qua onderhoud in een matige onderhoudstoestand mag verkeren.

Beoogd effect

Een goed beheer van de havens is nodig om de kwaliteit van de havens en voorzieningen op peil te houden of te verbeteren. Hierdoor kan optimaal gebruikgemaakt worden van de havens. Dit heeft een positieve invloed op de ligplaatsen voor de bewoners in het Waterfront, het aantal passanten (bezettingsgraad) die de havens aandoen, rondvaartboten en de hoeveelheid overslag van goederen in de beroepsvaart. Bij een toenemend gebruik van de havens is een goede regulering van het scheepvaartverkeer gewenst.

Argumenten

1. De looptijd van het vastgestelde Havenbeheerplan 2020-2024 is verlopen. Door een nieuw Havenbeheerplan 2025-2029 wordt het beheer van de kwaliteit van de havens en de voorzieningen gecontinueerd. In het nieuwe beheerplan is een reëel beeld van de kwaliteit, de middelen en de maatregelen opgezet voor de beheerperiode 2025-2029. Een haven die op orde is zorgt er voor dat de ligplaatshouders Waterfront, passanten, rondvaartboten, de binnenvaart (beroepsvaart) en overige gebruikers van de havens optimaal gebruik kunnen maken van alle faciliteiten. Als havenbeheerplannen niet worden vastgesteld, dan is er geen koers over het beheer en onderhoud in de havens.
2. Met het nieuwe Havenbeheerplan 2025-2029 is op basis van inspectie al het onderhoud en vervanging in beeld gebracht tot 2044. Taakstellend is een kostenreductie opgenomen van 10% op het groot onderhoud van de havens. Dit levert een kostenbesparing op van ca. €16.000,- per jaar. Reden hiervoor is dat recente ervaringen uit de praktijk laten zien dat door scherp aan te besteden hierop bespaard kan worden.
3. In het kader van de ombuigingsopgave is besloten om de havendiepten bij te stellen. Voor de zuidelijke havens bestemd voor de recreatievaart heeft dit weinig tot geen gevolgen op de pleziervaartuigen die Harderwijk aan doen. Het aantal (zeil)schepen waarbij een diepgang van - 2.60 NAP nodig is, komt minimaal voor. Voor de noordelijke havens bestemd voor de beroepsvaart heeft de aanpassing naar -3.80 NAP geen gevolgen voor de beroepsvaart doordat voor deze diepte gekeken is naar de beperkte factoren zoals, bruggen, sluizen, aquaduct en tunnels. Voor de beroepsvaart zijn dat de sluis bij Nijkerk, de Roggebotsluis bij Kampen en het aquaduct in Harderwijk.
4. Het nieuwe Havenbeheerplan leidt tot een aanpassing van de ramingen die nu opgenomen zijn in de meerjarenbegroting 2025-2028 voor onderhoud en vervanging. Dotaties en onttrekkingen aan de voorziening havenwerken en de reserve havenwerken dienen vastgesteld te worden door de raad. De onttrekkingen aan de bestemmingsreserve havenwerken worden opgenomen in de begroting nadat de raad hiervoor een krediet beschikbaar heeft gesteld.
5. De kosten voor onderhoud en vervanging stijgen met gemiddeld €15.000,- per jaar. De raad wordt voorgesteld het effect voor 2025 te verwerken ten laste van het begrotingssaldo en de meerjarige effecten te verwerken in de nog op te stellen begroting 2026-2029 als het nieuwe Havenbeheerplan ook verwerkt wordt in de havengelden.

Financiën

Met het nieuwe Havenbeheerplan is voor de periode 2025-2044 een doorkijk gemaakt naar het verwachte onderhoud en vervanging van de havens. Groot onderhoud en vervanging vinden niet jaarlijks plaats. In de jaren dat dit wel gebeurt, zijn de kosten omvangrijk. Om dit op te vangen wordt jaarlijks 'gespaard' via dotaties aan de bestemmingsreserve Havenwerken (vervangingskosten) en de voorziening Havenwerken (kosten groot onderhoud). In de jaren dat groot onderhoud en vervanging is gepland, worden de bijbehorende kosten uit deze bestemmingsreserve en voorziening gedekt. Bij het bepalen van de nieuwe jaarlijkse dotaties aan de bestemmingsreserve havenwerken en de voorziening havenwerken is rekening gehouden met de balansstanden per 31-12-2024.

In onderstaande tabel is voor het nieuwe Havenbeheerplan aangegeven welke jaarlijkse bedragen opgenomen moeten worden in de begroting voor het uitvoeren van jaarlijks klein onderhoud en periodiek groot onderhoud en vervanging. Daarbij wordt tevens de vergelijking gemaakt met het Havenbeheerplan 2020-2024.

Kostensoort	Havenbeheerplan 2020-2024	Havenbeheerplan 2025-2029	Vershil
Groot en klein onderhoud havens	€116.700	€185.800	€69.100
Groot en klein onderhoud bruggen	€123.400	€118.400	-€5.000
Vervangingskosten	€141.800	€93.000	-€48.800
Totaal	€381.900	€397.200	€15.300

Tabel 1. Vergelijking kosten havenbeheerplan 2020-2024 en 2025-2029

Gemiddeld stijgen de kosten van het nieuwe Havenbeheerplan met zo'n €15.000,- per jaar. Het nieuwe Havenbeheerplan bevat geen nieuw beleid, maar is enkel gericht op instandhouding en vervanging van de huidige voorzieningen in de havens.

De kosten voor het onderhoud van de havens stijgen gemiddeld met zo'n €69.000,- per jaar ten opzichte van het Havenbeheerplan 2020-2024. Dit is het gevolg van een stijging van de kosten van materialen en lonen. De kosten voor het onderhoud van de bruggen blijven nagenoeg gelijk. De vervanging van de damwanden, de kade en de steigers in de Vissershaven is als gevolg van de reconstructie van de havendam naar voren gehaald. Hier hoeft de komende jaren minder voor te worden 'gespaard' waardoor de vervangingskosten in het nieuwe Havenbeheerplan lager zijn geworden.

In de kosten voor groot onderhoud havens is een kostenreductie doorgevoerd van 10%. Reden hiervoor is dat de recente ervaringen uit de praktijk laten zien dat door scherp aan te besteden, bespaard kan worden op deze kosten. Dit levert een kostenbesparing op van ca. €16.000,- per jaar. Hierdoor wijkt de raming voor het groot onderhoud van de havens af ten opzichte van de ramingen zoals deze opgenomen zijn in het Havenbeheerplan 2025-2029.

Voorgesteld wordt om de extra last in 2025 van €15.300 ten laste te brengen van het begrotingssaldo. De meerjarige effecten van het Havenbeheerplan 2025-2029 worden meegenomen in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029. Het nieuwe Havenbeheerplan wordt dan ook verwerkt in de havenopbrengsten.

Het Havenbeheerplan zal een effect hebben op de tarieven voor de havengelden 2026. De volledige tariefwijziging voor 2026 kan pas doorgerekend worden met het opstellen van de Meerjarenbegroting 2026-2029 als ook de uitgangspunten van de begroting bekend zijn. De daadwerkelijke effecten zullen worden meegenomen in het voorstel voor de Verordening Havengelden 2026.

Taakstellend is een kostenreductie opgenomen van 10% op het groot onderhoud van de havens. Dit voorstel is gedaan omdat de ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat de aanbestedingen significant lager zijn uitgevallen. Echter behaalde resultaten vanuit het verleden zijn geen garantie voor toekomst.

Duurzaamheid

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de duurzaamheidsambities.

Communicatie

Communicatie over de publicatie van het ontwerp van het Havenbeheerplan 2025-2029 vindt plaats via de gebruikelijke communicatiekanalen die wij inzetten. De effecten van het Havenbeheerplan 2025-2029 op de Verordening havengelden nemen wij mee in het periodieke overleg met de organisaties die zich inzetten voor het behoud van varend erfgoed.

Uitvoering

In dit beheerplan wordt weergegeven op welke wijze het havenbeheer in de gemeente Harderwijk in de planperiode (2025-2029) wordt gerealiseerd, welke maatregelen uitgevoerd worden en wat aandachtspunten zijn. Op basis van informatie over het areaal, kwaliteit, ambities, ontwikkelingen en onderhoudsplanningen wordt inzicht gegeven in de benodigde organisatie, activiteiten en kosten die de komende jaren verwacht worden.

Evaluatie

Vooralsnog is er geen aanleiding voor een evaluatie.

Bijlagen

- 1) Havenbeheerplan 2025-2029
- 2) Dotaties en onttrekkingen Havenbeheerplan 2025-2029